

Dienos naujienos

DAILY NEWS

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, POSTFACH 229

Nr. 241/428/

Šeštadienis, 1946.X.19

IŠ VIŠO PASAULIO

- BYRNES mūsų laiku širyti 4 val. per radiją pasakė kalbą JAV visuomenei, paliesdama taikos konferencijos darbus ir santykius tarp JAV ir Sov.Sąjungos. JAV delegacija taikos konferencijoje pagal prez. Trumano direktyvas atlikusi savo uždavinį. Pareiškė padėką delegacijos nariams senatoriams Vandenberg ir Connally. Delegacija konferencijoje atstovavusi ne partijoms, bet J.A.Valstybėms. Diskusijų daugiausia kilę dėl nuomonių skirtumų. Sudarytos taikos sutartys - geriausia, kas šiuo momentu buvo galima pasiekti. Toliau Byrnes išskėlė konkrečius klausimus, dėl kurių konferencijoje buvo nuomonių skirtumų, būtent: reparacijų, Triesto ir Dunojaus klausimus. Interesų priešingybė negali būti lengvai pašalinama. Jei norima patvarios taikos, tai toji taika turinti būti tautų taika. Byrnes pasisakė esąs nustebintas dėl esamo ir net augančio įtempimo tarp JAV ir Sov.Sąjungos. Reikia nuomos išlyginti. Dirbama ne dėl status quo išlaikymo, bet siekiama suformuoti pasaulį pagal JT-principus. JAV dirba dėl visų tautų laisvės. Byrnes priminė sovietų priekaištavimus, kad, girdi, Amerika per šį karą praturtėjusi ir stergiantis ekonomiškai pavergti Europą. Apgailėstavo, kad toks kaltinimas eina iš Sov.Sąjungos, kuriai per karą JAV suteikusios per 10 milijardų dolerių paramos. Taip pat apgailėstavo dėl Rusijos tendencijos laikyti nedraugiškomis Sov.Sąjungai tas valstybės, kurios yra geruose santykiuose su JAV. Pabrėžė, kad pats Stalinas yra pareiškęs, jog Sov.Sąjungai nėra apsupimo pavojaus. Amerika tiesianti sovietams ranką. Tegu Dievas duoda išminties, kad rastume taikos giją! - taip baigęs savo kalbą Byrnes.

- TURKIJA ATSAKĖ, kaip Londonas praneša, į Rusijos rugsėjo 24 d. notą dėl Dardanelų, atsakymą įteikdama Rusijos diplomatiniam atstovui Ankaroje. Atsakyme pabrėžiama, jog Dardanelų gynyba turinti palikti Turkijos rankose. Min.pirm.Peker "Daily Telegraph" korespondentui pareiškęs, jog Turkija nesutinka su Rusijos reikalavimu, pagal kurį Dardanelai būtų pavesti bendrai Rusijos ir Turkijos gynybai. Montreux sutarties revizija turinti būti atlikta visų suinteresuotųjų valstybių, o tam reikalui reikalinga parengti bendroji Dardanelų konferencija. Stuttgarto žiniomis, Turkijos pasiuntinys Londone pareiškęs, jog Turkijos vyriausybė esanti pakankamai stipri ir nesileisianti į kompromisus.

- GEN.EISENHOWERIS, šio ryto Hamburgo žiniomis, vakar iš Frankfurto jau išskridęs į Ameriką.

- SENAT.AUSTIN, JAV delegacijos narys JT suvažiavimui, kuris nuo kitų metų bus JAV nuolatinis narys P.S.Taryboje, New Yorko žiniomis, ryšium su artėjančiais JT suvažiavimu pabrėžęs JT didelę reikšmę. JT pagrindinis principas esąs respektuoti suvereninę visų tautų lygybę - didelių ir mažų. J.A.Valstybėms tenka čia imtis atsakomybės.

- JAV PROF.SAJUNGA turinti apie 7 mil.narių, kaip iš New Yorko pranešta savo konferencijoje Čikagoje priėmusi rezoliuciją politikos ir kitais klausimais: pasisakė už Byrnes pasakytąją Stuttgarte kalbą,

palaiko internacionalinę atomo energijos kontrolę, reikalauja žydus įleisti į Palestiną ir kt.

- JAV NOTĄ įteikė Albanijai, kaip Londonas praneša, už tai, kad iš Albanijos neleidžiama išvažiuoti į JAV Amerikos piliečiams bei kitiems išvažiavimo teisę turintiems asmenims. Kita JAV nota esanti įteikta Jugoslavijai, kuria kaltinama Jugoslavijos vyriausybė dėl tenai gyvenančių Amerikos piliečių ar turinčių pretenzijų į Amerikos pilietybę žmonių varinėjimo į priverstinius vergų darbus. 10 tokių žmonių jau esą mirę lageryje, o 165 areštuoti. Iš Jugoslavijos gi pusės, kaip Londonas sako, pareiškiama, jog kalbami tie žmonės nesą Amerikos piliečiai, o kai kurie jų karo metu buvę įsijungę į penktąją koloną.

- LENKIJOS RINKIMAI, Londono žiniomis, vakar buvo iškilę Žem. Rūmų debatuose, kur paaiškinimų davė D. Britanijos užs. reik. ministerijos valst. sekretorius Mayhew. Tai, kaip kalbėtojas pareiškęs ne Lenkijos vidaus reikalus, nes tie rinkimai įvykdyti buvo nustatyta Jaltos konferencijoje ir tik tokiomis sąlygomis pripažinta provizorinė Lenkijos vyriausybė. Jaltos susitarimas buvęs internacionalinio pobūdžio, todėl britų reikalavimas Lenkijoje įvykdyti rinkimus nereiškiąs maišymosi į to krašto vidaus reikalus. Ryšium su tuo esą skatinami lenkai grįžti į savo tėvynę. JAV esančios tos pat nuomonės. Jei Rusija manytų kitaip, tai tas reikalas galėtų būti perduotas internacionaliniam teismui. D. Britanija nenorinti trukdyti gerų Rusijos santykių su atskiromis Lenkijos partijomis, taip pat neturinti intereso palaikyti tenai fašistinio elemento. Bet didelė Lenkijos dalis neturinti politinės laisvės. Ypač trukdoma ūkininkų partijos politinė veikla. Policija persekiojanti tą partiją, jos nariai areštuojami, uždarinėjami partijos skyriai. Reikalinga klausimą kritiškai ir iš pagrindo ištirti. Ryšium su tuo D. Britanija su laikiusi savo liepos mėn. su Lenkija sudarytosios finansinės sutarties ratifikaciją, nes Lenkija nevykdo savo išipareigojimų. Beromūnsterio žiniomis, Lenkijoje suimtas Mikolajczyko vadovaujamos ūkininkų partijos spaudos šefas. Stuttgarto žiniomis, vėl 3000 lenkų DP, kaip esą pranešama 3. armijos vyr. būstinės, iš amerikiečių zonos išvažiuoja į tėvynę, tuo būdu po paskutinio paragavimo jau esą grįžę tėvynėn per 16.000 lenkų.

- PREKYBOS IR DARBO KONFERENCIJOJ Londone, kur dalyvauja 17 valstybių atstovai, Frankfurto žiniomis, JAV atstovas pareiškęs, jei Rusija ir neįstotų steigti JTO žinioje ekonominę organizaciją, tai toji organizacija vistiek galėtų dirbti. Rusija savo delegacijos į kalbamąją konferenciją neatsiuntusi.

- TSRS 1946 METŲ BIUDŽETAS, Frankfurto žiniomis, sovietų 4ukšč. Tarybos jau priimtas. Posėdžiuose buvę kritikos anglių pramonei, prikašiotą vagystės kai kuriose pramonės šakose ir esąs konstatuotas pramonės produkcijos regresas.

- DĖL MILITARINIŲ ATRAMOS PUNKTŲ, kaip Maskva praneša, JAV pradėjusios pasitarimus su Filipinų vyriausybe. D. Britanija atramos punktą rengianti Kipro saloje, skirdama tam reikalui 8 mil. svarų.

- ITALIJOJE, Beromūnsterio žiniomis, socialistai esą nutarę bendradarbiauti su komunistais.

- RUMUNIJOJE, kaip pranešama iš Beromūnsterio, opozicinės ūkininkų ir liberalų partijos rinkimuose eisiančios atskirais sąrašais, nes joms nepavykė susitarti dėl susiblokavimo.

- GRAIKIJOJE, Frankfurto pranešimu, esanti priimta nauja formulė prof. sąjungoms organizuoti. Dėl to reiškiančios protestą pasaulinės

DN Nr.241/428/,X.19

3

prof.sąjungos. Čia švietimo ministeris atleides 200 profesorų ir mokytojų iš tarnybos už priklausymą kairiųjų partijoms.

- ČEKOSLOVAKIJAI, Londono žiniomis, Brazilija suteikianti 20 mil. dolerių kreditą, už kurio Čekoslovakija pirsiantis sau reikalingų prekių iš Brazilijos.

- PERSIJOJ, Londono žiniomis, Sultaneh bandą sudaryti naują vyriausybės kabinetą.

- KINIJOJ KOMUNISTAI, Frankfurto žiniomis, atmetę Čiangkaišeko aštuonių punktų pasiūlymą dėl karo paliaubų įvykdymo. Komunistai stata sąlygą: deryboms, kad abiejų kovojančių pusių kariuomenės atsitrauktų į sausio mėn. turėtąsias pozicijas.

- DĖL VOKIEČIŲ KARO BELAISVIŲ palikimo ūkio darbams Anglijoje ir suteikimo jiems Anglijos pilietybės, kaip Londonas praneša, Žem.Rūmuose pareikšta, jog tuo tarpu tas klausimas negalima spręsti, nes 30.000 užsieniečių esą padavę prašymus naturalizuotis Anglijoje ir tiems prašymams išspręsti busią reikalinga 4 metų. Londono žiniomis, ir Prancūzijos vyriausybės kabinetas svarstas vokiečių belaisvių naturalizacijos klausimą Prancūzijoje. Tų belaisvių Prancūzijoje esą 520.000, pusė iš jų dirbą žemės ūkyje. Kabinete esą skirtinų nuomonių dėl tų vokiečių palikimo Prancūzijoje: vieni pasisaką už, kiti prieš. Tai problemai spręsti sudaryta speciali komisija.

- RYTOJ BERLYNO RINKIMUOSE, kaip Londonas praneša, balsuotojams būsiančios štampuojamos maisto kortelės, nes kitaip balsuotojai, būdami ištukti į kelias balsavimo kartotekas, galėtų kelis kartus pabalsuoti.

- TARPZONINIS PAŠTAS, Londono žiniomis, nuo ateinančio sekmadienio Kontr.Tarybos nutarimu praplečiamas Vokietijoje. Būsią leidžiama siuntinėti 500 gr spaudiniai, skubos laišakai ir kt.

- GYVENTOJŲ-SKAIČIAVIMAS, Londono žiniomis, Vokietijoje prasidės spalio 30 d. Tai įvyksta pirmąkart nuo 1939 metų.

- ANGLŲ KALBOS MOKYMAS, Stuttgarto žiniomis, numatomas įvesti ir Bavarijos pradžios mokyklose.

- SOVIETŲ ZONOJE, Vokietijoje, Hamburgo pranešimu, prasidėjusi kova prieš juodąją rinką. Kad ūkininkai atliktų maisto pristatymo prievolę, esą kontroliuojami ūkiai. Uždrausta bet kas pardavinėti neatliktus prievolės. SED vadas Pieck, Beromünsterio žiniomis, Berlyne pareiškęs, kad jo partija darysianti visa, kad rytinės vokietijos sienos būtų revizuotos.

- VOKIEČIŲ-SOVIETŲ NEPUOLIMO PAKTO TEKSTAS, pasirašytas 1939 m. rugpiūčio 23 d., kaip Britų užs.reik.ministerijos pasekretorius mjr.Mayhew pranešė spalio 14 d. Žem.Rūmuose, esą surastas Vokietijoje. Tai konstatuota Darbo partijos atstovui T.Reid paklausus, ar britų užs.reik.ministerija Vokiečių užs.reik.ministerijos archyvuose yra radusi kokią nos įrodymą dėl slaptos vokiečių-sovietų sutarties nepuolimo paktui. Klausiant, ar ketinama tą sutartį paskelbti, Mayhew pareiškė, kad tai esąs keblus reikalas. Mayhew nesutiko Žem.Rūmuose paskelbti sutarties turinio. Kitą dieną Žem.Rūmų atstovai pareiškė, jog jie reikalaus britų vyriausybę paskelbti Vokietijoje rastuosius dokumentus /DNZ Nr.83,X.18/.

- AR IMIGRACIJOS ĮSTATYMAS PAKVISTINAS, kad galėtų daugiau įvažiuoti iš Europos pabėgėlių, - ši klausimą turės spręsti 80-tas JAV Kongresas, kuris susirenka ateinantį sausio mėn. Grynai žmoniškieji apsvarstymai, ypač jei negalės būti rasta jokio patenkinamo išsprendimo Palestinos klausimu, kalba už tokią įstatymo reviziją,

tačiau Kongresas per 25 pastaruosius metus visados buvo nusistatęs prieš pagrindinius imigracijos įstatymų pakeitimus. Kai po pirmojo pasaulinio karo buvo pasidaręs per didelis antplūdis į JAV; Kongresas apibrėžė kasmet įleidžiamųjų imigrantų skaičių iki 150.000. Viešoji nuomonė tai priemonei pritarė ir taip pat niekados nepalaikė pakeitimo. Peržengiant tą kvotą, buvo leistas tam tikras skaičius profesorių, studentų, mokslininkų ir pirklių imigracijai. Perspektyvos įstatymui pakeisti nelabai palankios, vis dėlto, gal būt, atsižvelgiant į Europos benamius, bus nutarti kai kurie palengvinimai. Tarei labai pareis, viena, nuo sudėties Kongreso, kurio nariai bus renkami lapkričio 5 d. ir turės susirinkti sausio 3 d., o antra, nuo padėties raidos Palestinoje. /DNZ Nr. 82, X.14/

- 78% UŽ BYRNES POLITIKĄ pasisakė iš paklaustųjų, kurie anketiniu būdu buvo paklausti Galūp instituto viešajai nuomonei tyrinėti, tuo tarpu kai už buv. prekybos ministerio H.A. Wallace principus tepasisakė 16%, o 6% susilaikė nuo nuomonės pareiškimo /DNZ Nr. 83, X.18/

VIETOS ŽINIOS

- ANTRADIENĮ PRADEDA TIKRINTI Kempteno DP tikrinimo komisija mūsų koloniją. Gyventojai prašomi komisijai prisistatyti pagal atskiroms tikrinimo dienoms skelbiamas pavardžių raides. Apie ligonius, gulinius ligoninėj, reikia pranešti II bl. raštinėj ligonių sąrašui sudaryti.

- AKTUALIJOS RYTOJ bus 19 val. valgyklos salėje.

- JUMORO, ŠOKIŲ IR DAINŲ VAKARAS, dalyvaujant Vilniaus miesto teatro artistei Ks. Dauguvietytei ir Talino, Rygos teatrų artistams, rengiamas spalio 22 d. 19,30 val. mieste teatro salėje. Programa atliekama lietuvių ir rusų kalbomis. Bilietų galima įsigyti ūkio skyriuje.

- ATŠAUKIAMAS neribotam laikui pirmadienį rytą numatytasis bendrabučio gyventojų susirinkimas valgyklos salėje.

- MIESTE GYVENANTIEMS VAIKAMS skirtasis draudimas lankyti mokyklas nuo pirmadienio /X.21/ atšaukiamas.

- KREPŠINIO TRENIRUOTEMS gauta karinomenės salė /prie sodo/ pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 14-17 val. Dėl tikslesnio salės panaudojimo treniruotės paskirstomos šitaip: pirmadieniais - Gimnazija 14-15,30 val., GSK 15,30-17 val.; trečiadieniais - GSK 14-15,30 val., "Šarūnas" 15,30-17 val.; penktadieniais - Gimnazija 14-15 val., "Šarūnas" 15-17 val. Komandos prašomos griežtai laikytis nustatytos treniruočių tvarkos, nes kitaip leidimas naudotis sale gali būti atšauktas. Sporto vadovo pranešimu, anksčiau skelbtasis Augsburgės vokiečių turnyras neįvyko. Kada bus, paskelbsime.

- PASISKOLINĖS iš Memmingeno gatvės kepyklos keptuvą /kepamąją skardą/ prašomas jį gražinti savininkui.

- TAIKOS KONFERENCIJOJE pažiūros tarp Vakarų galybių iš vienos pusės ir slavų galybių iš kitos kartais aštriai susidūrė. Britų diplomatas H. Nicolson, kuris taikos konferencijas iš savo paties pastebėjimo yra aprašęs po pirmojo pasaulinio karo; pažodžiui apie dabartines diskusijas parašė: "Skirtumas tarp rusų ir vakarinės Europos galvosenos atrodo kartais toks didelis, kaip skirtumas tarp kasos knygos ir alyvų krūmo". Iš tikrųjų, baigiamoji Molotovo kalba dar kartą aiškiai pabrėžė priešingybes. Molotovas pareiškė grasinimą, kad Sov. Sąjunga priešinsis visiems tiems konferencijos pasiūlymams, kuriems Sov. Sąjunga nepritarė ir kurie Parvyžiaus konferencijos pilnatyje tegavę tik paprastąją balsų daugumą /DNZ Nr. 83, X.18/.